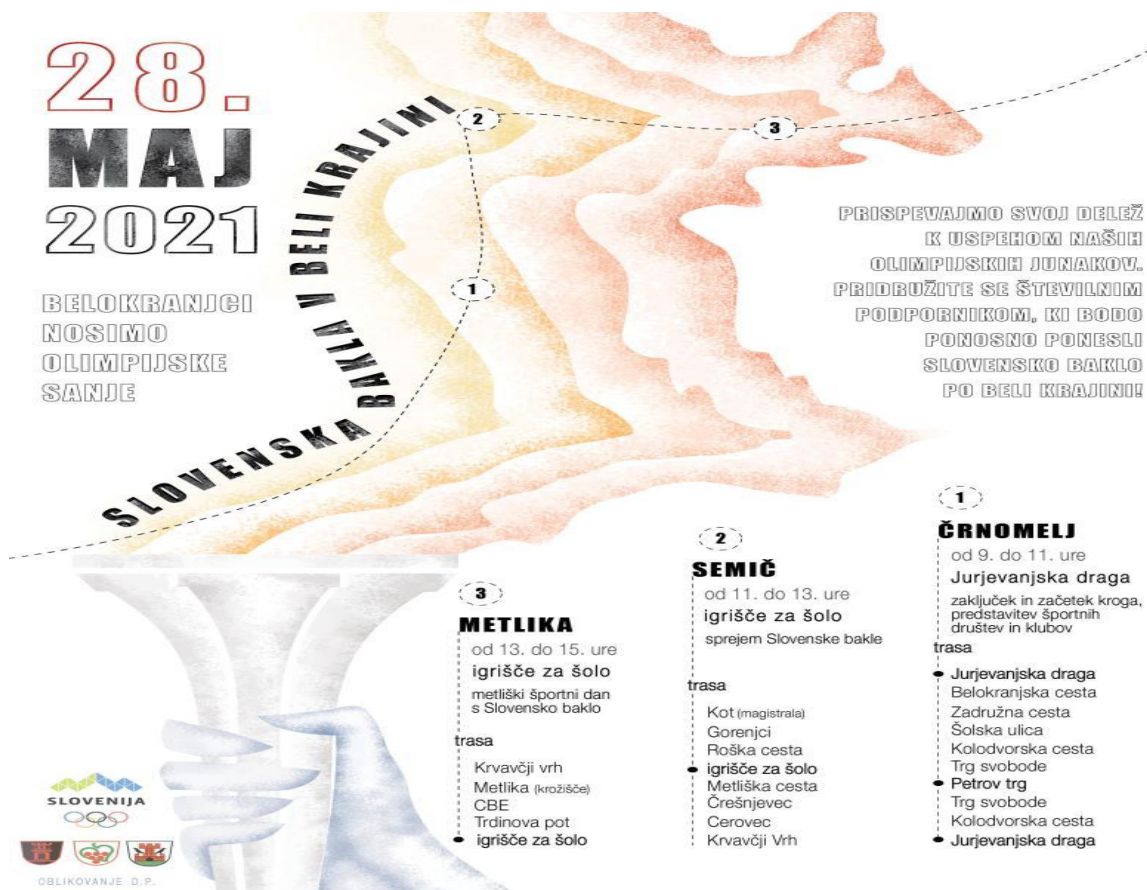

Olimpijska bakla bo šla čez Semič!

Jutri, 28.5.2021 bo Slovenska bakla gorela skozi Semič! Športni navdušenci, aktivni ali kavč komentatorji, jo boste spremljali?

Načrt je, da bo Slovenska bakla med aprilom in julijem letos obiskala vse slovenske občine, povezala mlade tekače, rekreativne športnike, občanke in občane Semiča ter semiške in slovenske vrhunske športnike v neponovljivo zgodbo o športnem narodu. Predvidoma bo Slovensko baklo poneslo 10 tisoč tekačev, ki bodo pretekli vsaj 12 tisoč km, kar je razdalja od Slovenije do Tokia (semic.si).

Baklo, ki jo bodo prinesli iz Črnomlja čez Kot in Gorenjce, bodo, če se kdo ne spotakne vmes, točno ob 11.00 sprejeli v Semiču na igrišču za šolo. Pot bo nadaljevala proti majki Metliki čez Črešnjevce, Cerovec, Krvavčji Vrh...

Eno leto smo sicer zaradi ne več novega Covida-19 preskočili. Olimpijske igre 2020 v Tokiju. Med tem ko so se v Grčiji vojne med olimpijskimi igrami nehale, mi premirja s Covidom ne moremo skleniti.

Da, vsi znamo da so Olimpijske igre prišle iz Grčije, ker smo to morali pri zgodovini na pamet znat. Nekaj časa jih potem ni bilo, na kar jih je leta 1896 obudil francoski baron *Pierre de Coubertin*. Njegov rek je *Važno je sodelovati, ne zmagati!*

Prve zabeležene igre so se odvijale v Olimpiji leta 776 pr. n. št. + 2021 = 2797 let pozna svet Olimpijske igre! Po vsej verjetnosti so starejše. Poleg Olimpijskih so poznali še lokalne igre. Mitov o nastanku Olimpijskih iger je kar nekaj. Trajale so dokler jih leta 393 našega štetja ni ukinil Teodozij. Rimska oblast

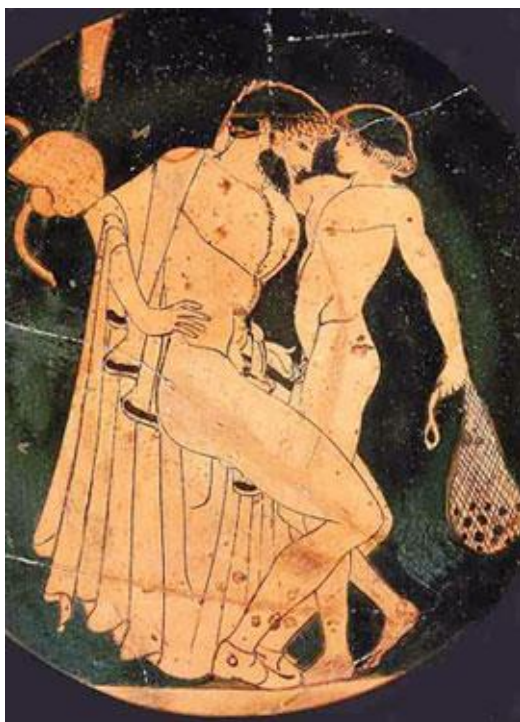
je pač rada pokvarila dobre stvari drugih kultur. Čudi me, da si niso tudi to prilastili, seveda z drugim imenom.

Olimpijske igre so bile povezane z starogrško politeistično religijo, saj so takrat tudi žrtvovali živali (100 volov) za radost in dobro voljo svojih bogov.

Imeli so sodnike v vijoličnih haljah, ki so strogo nadzirali igre. Tekmovalci pa so morali biti fer, kar so tudi obljubili pred sliko Zevsa. Kršitelju je bila izrečena denarna kazen. S tem denarjem pa so obnavljali svetišča. Športna panoga na OI je bil prvotno le tek, šele leta 708 so se pomerili v pentatlonu, ali po naše peteroboju: tek na 200 m, skok v daljino, met kopja, met diska, rokoborbe.

Za nagrado so dobili oljčni venec iz dreves Zevsovega templja, odsekal jih je fantek, čigar starša sta morala biti živa. OI so dojemali kot lov na plen (zmago), venec pa predstavlja maskirno sredstvo lovskih kultur. Plus tega - bili so oproščeni davkov!

In kakšni so bili grški športniki? Bili so močno vojaki – ja, v glavi imamo film Tristo (This is Spartaaaaa!) In bili so izredno tekmovalni. Kakšna kombinacija, tekmovalni nabildani vojaški športniki. Trenirali so v gimnazijah- to so bile telovadnice. To je bilo veliko odprto dvorišče s stebri, en del je bil tudi pokrit. Bila je telovadnica za vse vremenske prigode. Imeli so osebje, ki je skrbelo za fante med treningom, učili pa so jih tudi jezika in glasbe, ne samo športa in borbe. Vstop je bil strogo prepovedan sužnjem, njihovim potomcem, pohabljenim, istospolno usmerjenim, pijancem in norcem. In STROGO PREPOVEDANO je pomenilo SMRT. Meanwhile, razmerje med učiteljem in učencem telovadnici:

Bili so nagci. Ja. Tako jih ni nič oviralo pri teku in bojih. Logično. Takrat moška golota ni bila nič spornega. Vse kar so imeli na sebi je bilo olivno olje. Proti soncu in suhem zraku ter za masažo!

Kaj pa ženske?

Poleg očesne paše na oljnatih mišicah postavnih Grkov, so ženske telovadile v prostem času, za zdravje in lepoto. Odvisno od polisov je bilo ali so deklice vadile s fanti. V Šparti so trenirali skupaj, zato je bilo tudi lažje sklepanje porok. Ženske so imele posebne herajske igre, posvečene boginji Heri, Zevsovi ženi.

Med tekmovanjem so bile oblečene v obleko z naramnico na levi strani, med tem ko jim je desna dojka prosto visela na toplem grškem zraku.

A kot gledalke OI so bile nezaželjene. Vstop je bil strogo prepovedan, to že vemo kaj je pomenilo! Ženske so bile prvič udeležene v tekmovanjih šele 1900!

Poleg poletnih OI so si leta 1924 izmislili še zimske olimpijske igre, na katerih smo Slovenci res dobri:

To je na nek način povsem razumljivo, saj že od nekdaj veljamo za narod, ki množično goji takorekoč vse zimsko-športne discipline. Začelo se je že v bivši Jugoslaviji. Na zimski olimpijski zemljevid nas je prvi postavil alpski smučar Jure Franko. Njegovi srebrni veleslalomski medalji s sarajevskih iger 1984 je sledila vsenarodna evforija. V Sarajevu pa se je celo prijel rek: "Volimo Jureka više od bureka." Leta 1988 so v Calgaryu z osvojenimi srebrnimi medaljami navduševali alpska smučarka Mateja Svet in skakalci na ekipni tekmi (Matjaž Debelak, Miran Tepeš, Primož Ulaga, Matjaž Zupan). Skakalec Matjaž Debelak pa je na posamični tekmi osvojil še bronasto medaljo.. Tina Maze je prva in zaenkrat tudi edina slovenska zimsko športnica, ki je osvojila zlato olimpijsko medaljo. Pravzaprav je v Sočiju 2014 osvojila kar dve – v smuku in veleslalomu. S skupno štirimi medaljami pa je tudi naša najuspešnejša zimsko olimpijka (intersport.si).

Če sem začela z Olimpijsko baklo, bom tudi končala. Nošenje olimpijske bakle, katere ogenj ne sme ugasnit, niso izumili antični Grki, ampak na poletnih olimpijskih igrah v Berlinu leta 1936.

Avtorica: Tamara Lončarič, Semič, 27.5.2021

Literatura:

Gradišar, Matej

2017 Antične olimpijske igre. Diplomsko delo. Univerza v Ljubljani. Filozofska fakulteta. Oddelek za zgodovino.